

Híres kalandok, szerelmek, bűnesetek

Az edelényi rablógyilkosság Regula Ede facér asztaloslegény fejszével vert agyon három embert

1911 augusztus 8-án éjszaka Edelény borsod-megyei falu szélén, a csárdában embertelen gonosztettet követtek el: meggyilkolták és kirabolták a csárdásgazdát meg a feleségét és baltával halálra székelt egy fiatal leányt, a csárdás testvérét. A nyomozás hamarosan kiderítette, hogy a vérfürdő tettese Regula Ede asztaloslegény volt, aki ellen legterhelőbben az édesanyja vallott. A bestiális rablógyilkosság áldozatai: Czeizler Henrik csárdás, fiatal felesége és tizenhétéves testvére, Czeizler Ilonka volt.

Miskolcól alig egy órányira van Edelény. Szélén, a sekélyvízű Boldva partján volt a zsúpfedele sárga kis parasztház, a csárda. Ott történt a rablógyilkosság. A gyilkos áldozatait álmukban verte agyon baltával, az álmából felriadt leányt is többször fejbeütötte, úgy, hogy véresen, eszméletlenül rogyott össze. A véres munka után a gyilkos összeszedte a bankópenzt, amit talált s eltűnt az éjszaka sötétjében. Áldozatai ottmaradtak vérbefagyva.

A büntetett hajnaiban fedezték fel. A szomszédos birtokról egy béresasszony, Molnár Istvánné ment a csárdába pálinkáért. Zörgetett az ajtón, de nem kapott választ. Az udvar felől került, ott benézett az ablakon és látta a koresmárost véresen fekvő, a küszöbön meg vértócsában a feleségét. Rémülten kiszaladt az országútra és segítségért kiabált.

A falu népe felriadt és szaladt a csárda felé. Elsőnek Schaffer Tóbiás vegyeskereskedő ért oda, Czeizler jóbarátja. Utána jöttek a többiek, majd hamarosan a csendőrök, akik azután bementek a csárdába. Ott találták Czeizlert az ágyában, a fal felé fordulva, széthasított fejjel. A padlón, a másik ágy mellett feküdt vértócsában Czeizlerné, a másik ágyon pedig Czeizler Ilonka, szintén véres fejjel, teljesen öntudatlanul. Czeizler és felesége már nem éltek. A fiatal leányt kocsira tették és bevitték a miskolci kórházba.

A csendőrök mindjárt megállapították, hogy a gonosztettet éjjel 1-2 óra tájban követhette el olyan valaki, aki jól ismerte a csárda berendezését. A csárdaépület alatt pince volt, amelynek szelvénylőlyuka a Boldva-patakra nyílt. Ezt a lyukat a gonosztevő kibontotta: így jutott a pincébe, onnan pedig lépcsőn a konyhába. A konyhából ment be a szobába, ahol a mélyen alvó csárdást baltával agyonverte. A szerencsétlen ember fel sem ébredt, mert az első baltacsapás, amely széthasította a koponyáját, már halálos volt. A szobában semmi jele sem maradt a dulakodásnak. A fejszecsapásokra azonban felébredt a második szobában Czeizlerné és ki akart menni. Kirántotta az ajtót s a küszöbön találkozott a gyilkossal, aki két hatalmas fejszecsapással egyszerre vágott vele. A szerencsétlen teremtés nyomban meghalt. Erre a gyilkos behatolt a harmadik szobába. Abban aludt a fiatal Czeizler Ilonka. Ő is felriadt a zajra és kifelé igyekezett, amikor eléje állt a gyilkos. Háromszor sújtott feléje fejszéjével. Az egyik csapás tompa volt és a leány arcának baloldálát érte, a másik két ütés azonban már élével érte a leányt, mindkettő a fején. A csapások súlya alatt, vértől borítva bukott a leány sógornőjének ágya mellé.

Amikor a három áldozat már mozdulatlanul feküdt véresen, a gyilkos a fosztogatáshoz kezdett, de nem minden értékes holmit vitt el, csak a készpénz kellett neki. A csárdában a gyilkosság felfedezésekor minden a legnagyobb rendben volt. A férfi aranyórája és láncja az asztalon feküdt, a halott asszonyon is rajta volt a függő, úgy, hogy a csendőrök az első pillanatban csak valami véres bosszúra gondoltak. De csakhamar rájöttek, hogy hiányzott az asztalfőből több mint ezer korona készpénz, amit Czeizler italért akart kifizetni. A váltópénz ottmaradt a főlkan.

Eleinte mindenki azt gondolta, hogy kőbor cigányok voltak a tettesek, akik Edelény határában táboroztak és naponta követtek el kisebb-nagyobb lopásokat. Az egész karavánt betereték hát a község házára és vallatásra fogták, de terhelő bizonyítékot nem találtak ellenük.

Véres balta a patak lenekén

A nyomozás csakhamar más irányba terelődött. Bulyovszky ügyész elrendelte, hogy a Boldva felduzzasztott vizét eresszék le és a patak medrében keressék az esetleges bűnjelkeket. Ennek meg is lett az eredménye, mert a sárban megtalálták az aludt véres baltát, mellyel a gyilkosság történt. A megaludt véresen egész csomót találtak Czeizler feleségének hajából.

A balta azután nagyon fontos bűnjelnek bizonyult és a gáztett elkövetőjének nyomára ve-

zetett. A balta nyele ugyanis egy darabka zöld posztóval volt beerősítve a fejszébe. Ebből azt következtették, hogy a fejsze csakis valami iparosemberé lehetett, mert olyanféle posztóból, mint aminő a baltán van, csakis iparosok szoktak kötenyt viselni. Sorra vették tehát a község iparosait és csakhamar Regula Ede, 24 éves asztaloslegényre irányult a gyanú, aki egy edelényi asztalosmesternek volt a fia. A fiatalember, aki bejáratos volt a koresmáros családjához, a kritikus napon hirtelen eltűnt. Hozzá tartozói azt mondták, hogy elutazott Gyagyátor, abaujmegyei községbe Zsóka Terézhez, a menyasszonyához. A csendőrök azonnal táviratoztak utána és onnan még aznap vissza is hozták Edelénybe. Többen látták a faluból, hogy Regula Ede a gyilkosság napján a csárda körül álmodott, este pedig bent is volt Czeizlerknél. Mások azt beszélték, hogy Regula, amikor elutazott, pénzt váltott egy szomszédos községben.

A gyilkos 24 éves, rovtomultá ember volt és kereken tagadta a gyilkosságban való részességét, de alibit nem tudott igazolni. A csendőrök házkutatást tartottak a lakásán, ahol megtalálták azt a posztódarabot, amelyből a balta nyelére csavart rongydarab ki volt hasítva.

A borzalmasan megebesült Czeizler Ilonkát a miskolci kórházban megoperálták. Betörtött a koponyacsontja, súlyosan megsérült az orrán és a halántékán. A szegény leány a gyilkosság utáni napon készült elutazni egy rokona látogatására, ahol nyoszolyóleány lett volna... Súlyos sebeivel a miskolci Erzsébet-kórházban ápolták és négy napon át vívódott a halállal. Bulyovszky főügyész Singer orrossal kísérletet tett, hogy a leányt valamiképp beszédre bírja, de sikertelenül. Ceruzát adtak a kezébe és papírost tettek elébe, hátha le tud valamit írni; de hasztalan. A kórházban állandóan mellette voltak a hatóság emberei, hátha szól valamit, ami összefüggésben van a rémes ügygel. A leány azonban mindössze csak ennyit mondott:

— Mama, mama, segítség, jaj.

És anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt.

A gyilkos és a menyasszonya

Regula a gyilkosság elkövetése után, reggel 6 órakor vonaton utazott Miskolcra, onnan pedig Forrócsenre, ahonnan gyalog ment menyasszonyához, Gyagyátorra, ahol elfogták. Konokul tagadott és azt mondta, hogy a kritikus éjszakát Miskolcon töltötte, de nem tudta megmondani, hogy hol. Egyre azt hajtogatta, hogy este moziban volt és azután a városban sétált. Ezt a vallomását azonban két tanú is megcáfolta. Az egyik a pályabr, aki reggel a vasútnál látta Regulát, a másik a szövetkezet szolgálója, aki ugyanakkor tükörön aranyát váltott fel neki. A tanúk ezt a szemébe is mondták Regulának.

A gyilkos ellen az édesapja teszi az első terhelő vallomást

Regula Ede ellen legelsőbben az édesapja tett súlyosan terhelő vallomást azzal, hogy a bűnjel gyanúját szolgált és neki felmutatott fejszéről azt vallotta, hogy abban a saját fejszét ismerte fel.

Az apa azt is kijelentette, hogy a fia a gyilkosság estéjén otthon volt Edelényben. A fiú tagadta ezt, de alibit nem tudott bizonyítani. Ellene bizonyult egyébként még több dolog is. Így megtalálták nála a véres nyakkendőket, amely a gyilkosság alkalmával volt rajta. Amikor pedig levették róla, véres volt a melle és a karja is több helyen. Regula azt mondta erre, hogy a nyakán volt egy pattanás, az vérezte be. A ruháján és cipőjén is vérynemok voltak.

A gyilkos gyanús borbélyközése

Miskolcon jelentkezett egy borbélymester, aki elmondta, hogy a gyilkosságot követő reggelen egy idegen járt nála, akire teljesen ráillett Re-

gula személyleírása. A borbély Polc István volt: nála borbélyközött a gyanús idegen. Ott volt ugyanakkor egy Balogh nevű edelényi szabó is, aki újságolta a szörnyű esetet, aminek hallatára az idegen a tulajdonos és a személyzet előtt igen izgatottan viselkedett és így szólt:

— Borzasztó. Egy nap nem vagyok otthon és már ilyen dolgok történtek. Szegény Gisa... nem, Ilona. Tegnap még beszélgettem vele, azt mondtam, ma este otthon leszek és újra beszélgetünk...

Regula ugyanis udvarolt is a csinos Czeizler Ilonkának.

Az idegen izgatottsága a borbélyközés folyamán egyre növekedett s ellepte a veríték, aminek szagát a segéd nem állhatta, azért sietett a borbélyközéssel. Az idegen aztán azt a szándékát fejezte ki, hogy mosakodni akar és felállt. Ekkor jobban szemügyre vették és látták, hogy nadrágja térdig sáros, holott az idő szinte tikkasztóan száraz volt már napok óta. Az inas az üzlet hátsó részében volt külön helyiségbe vezette és állandóan figyelte. Ki akarta a cipőjét tisztítani, de az idegen nem engedte, hanem maga látott hozzá. Egész doboz cipőkenőcsöt elhasznált és cipője orráról a vérynemokat a körmével vakarta le. Aztán csomagjából, amelyben két új gallér és egy barna nyakkendő volt, kivett egy gallért, hogy felvegye. Az inas ekkor látta, hogy nyakán a jobb oldalon háromujjnyi szélességű sötét sáv volt, melyet aludtérnek nézett, de lehetett véres kéz nyoma is.

Az inas figyelmeztette a sávra, mire az idegen újból vizet kért és erősen mosta a véres helyet. Az inas szavai szerint a vendég ujjai csak úgy ugráltak az izgatottságtól, mikor az új nyakkendőt felkötötte. Aztán lázas sietséggel csomagolt, az inasnak egy korona, a segédnek negyven fillér borraival adott s a borbélyközésért egy koronát fizetett, szóval annyit, amennyit csak sokpénzü ember szokott volt adni akkoriban Miskolcon.

A csendőrök Regula fényképét felmutatták a miskolci borbélyüzletben, ahol az egész személyzet ráismert benne a gyanús idegenre.

Vallomás és — kötéllátlali halál

Regula Ede apját és anyját is őrizet alá helyezték. Apjának egyszerű falusi asztalosműhelye volt, az anyja takaros, öreg magyar asszony volt, aki ezt mondta kihallgatásakor:

— Lehet, hogy a fam követte el a szörnyű tettet. Amikor szombaton elment hazulról, nem is köszönt...

Regula édesapját a község házára vitték. Azt remélték, hogy apjának látására megtörik a tagadás. Az apa könyörögve szólt fiához:

— Fiam, kérlek, válld be a tettet, ha elkövetted.

A fiú mereven maga elé bámult, majd lehajtott a fejét, szólni kezdett, de nem vallott.

De aznap este annyira megtört, hogy ezt mondotta Daróczi csendőrmesternek:

— Holnap reggel vallani fogok, véssenek a vizsgalóbíró elé.

A csendőrmester teljesítette kívánságát. Nem faggatta tovább. Reggel Mikecz János vizsgalóbíró elé vezették, aki előtt Regulának ez volt az első szava:

— Elhíremem, hogy a tettet én követtem el, de a részletekről nem vallok!

Hiába intézett hozzá Mikecz még több kérdést, Regula néma maradt. Beismerő vallomását jegyzőkönyvbe vették. A jegyzőkönyvet Regula aláírta. Bulyovszky Gusztáv főügyész helyettes a vallomás után elrendelte Regula menyasszonyának, Zsóka Teréznek, továbbá az öreg Zsókanak a letartóztatását. Este a csendőrök mind a ketőt Gyagyátorból Edelénybe vitték és szembesítették Regula Edével. Utóbb kiderült róluk, hogy nem tudtak semmit előzetesen a gyilkosságról. Regula elmondotta a vizsgálat későbbi során és a végtárgyaláson apróra, hogy hogyan történt a rablógyilkosság.

Azért követte el a gyilkosságot, hogy pénzhez jusson és ilyen módon feleségül vehesse Zsóka Terézt.

Háromnegyed évvel később: 1912 március 14-ikén Miskolcon akasztás útján kivégezték Regula Edét, az edelényi rablógyilkost.

Faragó Jenő.

Pénteken, február 21-ikén:
**Voigt suszter,
aköpenicki kapitány**

KAMARA
A MILÁGHIRŰ
WESTERN
ELECTRIC
LEADOGÉPEN

CORVIN
A KITŰNOEN BEVÁLT
KLANGFILM
AG
LEADOGÉPEN

Douglas Fairbanks

VASÁLARCOS

DUMAS VILÁGHIRŰ REGÉNYE
hangos film

UNITED ARTISTS PREMIER MA